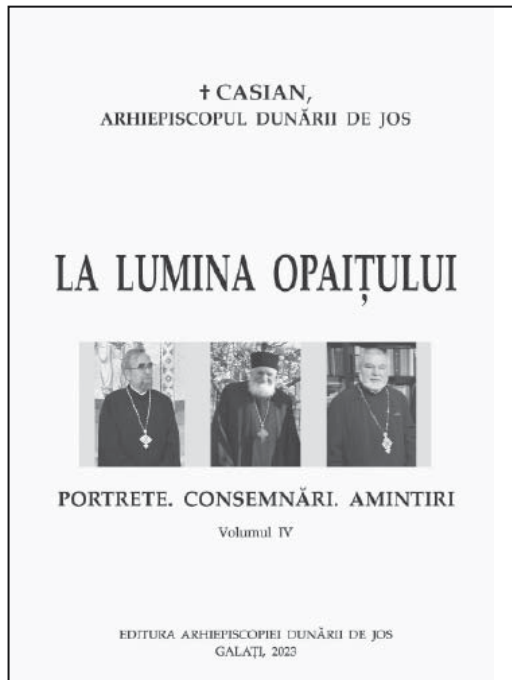

RECENZII

† CASIAN, Arhiepiscopul Dunării de Jos, *La lumina opaițului. Portrete. Consemnări. Amintiri*, vol. III, Editura Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Galați, 2020, 318 p. ISBN 978-973-1865-89-8

În anul 2023 a ieșit de sub tipar, la Editura Arhiepiscopiei Dunării de Jos, volumul IV al evocărilor pentru comuniune „*La lumina opaițului Portrete. Consemnări. Amintiri*”, în care autorul, Înaltpreasfinția Sa Casian, Arhiepiscopul Dunării de Jos, continuă un demers, început cu mai mulți ani înainte, iluminat lăuntric de „energiile binefăcătoare ale vieților consacrate Domnului, Bisericii și neamului.” Chiar de la început, autorul menționează faptul că volumul este dedicat mărturisirilor sincere și binefăcătoare a vieților curate ale sfinților, cât și eroice-

lor jertfiri „cu timp și fără timp”, ale „celor care și-au dăruit existența efemeră [...] ca o pregustare a veșniciei din această lume” (p. 3). În această idee, ierarhul evocă o serie de personalități pe care le-a întâlnit, motivat fiind, după cum spune, de nevoia de a procura „ulei” bun pentru „candela luminii din inimi”, care îi arată pe oameni virtuoși, demni și binefăcători” (p. 4).

Lucrarea este structurată pe mai multe părți, prima fiind intitulată „*La lumina Sfinților*”. În această primă parte sunt evocați Sfinții, în-

cepând cu Sfântul Andrei, apoi Sfântul Pavel, Sfântul Grigore Palama, Sfântul Dimitrie, „icoana minunatei smerenii“ (p. 43) și Sfântul Paisie Velicicovschi. Sfințenia este „împlinirea umanului“, dinamica sfințenii fiind o mergere, o urcare „din început în început, prin începuturi care n-au sfârșit“, cum spune Sfântul Grigorie al Nyssei (p. 7). În continuare, autorul face apel la Sfântul Grigorie pentru a argumenta semnificația plecării genunchilor – care este „înălțare“, prin care se pune simțurilor „povățuitor bun cugetul cel dinlăuntru“ (p. 8). Sfântul Apostol Andrei rămâne modelul ce-i va inspira pe ucenici, autorul subliniind dimensiunile didactică, taumaturgică și filantropică a vieții acestuia. Ierarhul amintește și de apariția în anul 2000, la Editura Eparhiei, a cărții document *Cetatea Sfântului Apostol Andrei*, în care este surprinsă trecerea Sfântului de pe orizontala socială pe o „sensibilă și discretă dimensiune verticală“ (p. 20). Înaltpreasfinția Sa rememorează și participarea la invitația Mitropolitului de Veria, Naoussa și Kampana, Înaltpresfințitul Părinte Panteleimon, la Congresul panortodox „Pavlia“, a 28-a ediție (p. 31). Acesta este și cel care a adus la București, în anul 2022, la Sărbătoarea Sfântului Dimitrie cel Nou, moaștele Sfântului Ierarh Grigorie Palama (p. 38).

În a doua parte sunt prezentați „Păstorii jertfelnici și înțelepți“, începând cu Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, sărbătorit pe 22 iulie, la împlinirea a 70 de ani, cu mulțumiri pentru „dăruirea Sa pentru dăinuire“ (p. 68), Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Laurențiu, președintele Comisiei Teologice și Liturgice, Înaltpreasfințitul Mitropolit Nicolae Condrea al celor două Americi, „misionarul comuniunii, al unității și al solidarității“ românilor de peste Ocean (p. 85), Înaltpreasfințitul Părinte Calinic al Sucevei și Rădăuților, „ierarh evlavios și liturghisitor neobosit“ (p. 88), Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, hirotomit Episcop-Vicar al Iașilor (p. 90), Preasfințitul Nestor Hunedoreanul, „păstor demn, harnic și temeinic“ (p. 92), Părintele Mihail Nare, de la Mănăstirea Buciumeni, de la care „învățăm dulceața rugăciunii comunitare“ (p. 95), Părintele Profesor Nicu Moldoveanu, „strălucit dascăl al frumuseții“ muzicii bizantine (p. 97), Părintele Profesor Ștefan Buchiu, dascăl „de o mare calitate teologică, morală, culturală și duhvnicească“ (p. 105), Părintele vicar Justin Tira, „sfetnic evlavios, jertfelnic și fidel“ (p. 108). Lucrarea este în fapt o colecție de eseuri și note, publicate în

periodice sau capitole de cărți, prin care autorul ne poartă de la modelul oferit de Lumina Sfinților la Paștile cele de Taină (p. 249), Iconarii frumuseții de pe „pânza sufletului” (p. 272), „Veghea din Grădina Maicii Domnului spre raiul sufletelor”, la bucuria noastră, „icoana speranței dincolo de disperare”(p. 290), Bucuria tuturor celor necăjiți (p. 295).

În a treia parte a lucrării, cu titlul generic „În pridvorul veșniciei”, sunt evocate personalități care au trecut din această viață spre cea veșnică, precum: Episcopul Nifon Niculescu de la Dunărea de Jos (p. 113), Înaltpreasfințitul Pimen, Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților (p. 123), Preasfințitul Atanasie Jevtici, misionar și savant (p. 126), Presfințitul Părinte Gurie, episcopul Devei și al Hunedoarei, un model, un om al lui Dumnezeu, plin de iubire(p. 130), la fel ca și Episcopul Roman Ilfoveanul (p. 132), Presfințitul Părinte Vasile Someșanul, „păstor blând și evlavios” (p. 137), Părintele Dometie, Părintele Ioanichie Hulubei, stavrofora Daniela Nedelcu, monahiile Maria Magdalena și Bartolomeea, Părinții Paulică, Mihai Manolache, Vasile Ailoaiei, Radu Toma, Vasile Popa, Costică Goga, Apostol Vlasie, Preotul ic. stavr. Gheorghe Buruiană, Regele Mihai, la un secol de la naștere (p. 115), Prințul Dimitrie Sturdza (p. 121), profesorii preot Ioan Ică, marele dascăl al Ortodoxiei de la Sibiu (p. 157), preot Manea Criștor, arhid. Mihalache Tudor, profesori universitari dr. Emil Constantin, Liviu Stoicescu, Constantin Frosin, preot academician Mircea Păcurariu, „dascăl de cuget și simțire româneacă” (153), prof. academician Emilian Popescu, ziaristii Radu Macovei, Grigore Lazarovici, arhitectetul Călin Hoinărescu, Virgil Nistru Țigănuș, precum și rudele apropiate ale unor oameni apreciați, cum ar fi Maria Drincec, mama Presfințitului Sofronie, Episcopul Oradei, Doina Dumitrescu, soția lui Sorin Dumitrescu, soții Elena și Cristian Pința și veteranul Mihai Ion. Sunt amintiți și mari duhovnici „de la ușa raiului” (p. 138) precum: Sfântul Paisie Aghioritul, Sfântul Paisie de la Neamț, cuviosul ieromonah Paisie Olaru, Părintele Sofian Boghiu mutat de la Altarul Mănăstirii „Sf. Antim” din București la „Altarul din ceruri” (p. 149).

De asemenea, în secțiunea a patra, „Varia”, sunt prezentate în meda-lioane istorice: Alexandru Ioan Cuza, Catedrala Regală și Arhiepiscopală a Dunării de Jos, Episcopul Nifon Niculescu, Mănăstirea Cudalbi, biserica „Sf. Ioan Botezătorul și Sf. Dimitrie Izvorătorul de Mir”, respectiv

„Sfinții Antim al Nicomediei și Antonie cel Mare“ din localitatea Mircea Vodă din Brăila, Schitul Zimbru.

Un spațiu special este rezervat albumului pr. Eugen Drăgoi *Cimitire și morminte creștine în Galați*, apărut în 2022 la Editura Arhiepiscopiei, precum și „candelor nestinse de la mormintele unor creștini filantropi și patrioți“ (Costache Conachi, Tache Atanasiu și Anton Cincu), acțiunea de cinstire fiind apreciată de acad. Ioan Aurel Pop, Președintele Academiei Române prin Mesajul trimis Ierarhului Dunării de Jos.

În memoria autorului au rămas și tinerii seminariști de la Iași, Târgoviște, Râmnicu-Vâlcea, Buzău, Huși, Slobozia, care, alături de elevii din Galați, au participat la sfârșitul unui an greu, de pandemie, la manifestarea dedicată „*Rugăciunii. Filantropiei. Educației*“ și la Sărbătoarea Sfântului Apostol Andrei, ocrotitorul orașului Galați.

Nu este uitată nici cercetarea academică și șansa de însănătoșire spirituală cuprinsă în lucrările volumului *Teologie și educație la Dunărea de Jos*, Galați, 2020, prezentate în cadrul Conferinței internaționale Istorie-Spiritualitate-Cultură. Dialog și interactivitate“ desfășurat sub egida Facultății de Istorie, Filosofie și Teologie a Universității „Dunărea de Jos“ din Galați.

Fiind și profesor universitar, Înaltpreasfinția Sa dedică ultima parte a lucrării „*artei educației temeinice pentru viață*“ (p. 387), bucuriei comuniunii tinerilor prin taberele bisericesti (p. 391), pelerinilor de la Cuvioasa Parascheva de la Iași și Cuviosului Dimitrie cel Nou de la București. Nu este omis nici Muzeul Culturii și Spiritualității Creștine la Dunărea de Jos, care, prin binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, îl are ca ocrotitor pe Sfântul Constantin Brâncoveanu“ (p. 417) și nici Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români, care are ca principii continuitatea și comuniunea (p. 423).

Întreaga lucrare este o convorbire pe bază de lectură, „dulcea zăbavă“, ce oferă cititorului informații despre oameni care au fost, contemporani cu evenimentele devenirii noastre în istorie, acestea fiind „ziditoare și luminătoare în viață“.

**Conf. dr. Mihaela Denisia Liușnea,
Universitatea „Dunărea de Jos“ din Galați, Romania**